

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİLGİSAYAR VE GENEL AĞ TERİMLERİNİN TÜRKÇE KARŞILIKLARINI BİLME YETERLİKLERİ

Ahmet AKÇAY*

Mehmet Fatih ÖZCAN**

Özet

İçinde bulunduğumuz bilgi çağında bilgisayar ve genel ağ önemini giderek artırmaktadır. Bilgisayar ve genel ağdaki hızlı gelişim beraberinde pek çok problemi de ortaya çıkarmaktadır. Bu problemlerden biri de yabancı dil kökenli bilgisayar ve genel ağ terimlerinin Türkçeye yerleşmeye başlamasıdır. Bu çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının bilgisayar ve genel ağ terimlerinin Türkçe karşılıklarını bilme yeterlikleri incelenmiştir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinde öğrenim gören 240 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan “Yabancı Kökenli Bilgisayar ve Genel Ağ Terimlerinin Türkçe Karşılıklarını Bilme Yeterlik Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde frekans ve yüzde gibi tanımlayıcı istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda Türkçe öğretmeni adaylarının bilgisayar ve genel ağ terimlerinin Türkçe karşılıklarını yeterli düzeyde bilmedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, bilgisayar, genel ağ, bilgisayar terimleri Turkish Türkçe öğretmeni adayı.

THE COMPETENCY COGNITIONS OF PRE-SERVICE TURKISH LANGUAGE TEACHERS ABOUT THE TURKISH PROVISIONS OF COMPUTER AND INTERNET TERMS

Abstract

In today's information era, computer and internet are getting more and more important. The rapid development of computers and internet brings out many problems with it. One of these problems is that terms of computer and internet start to be adapted into Turkish language. In this study, the competence cognitions of the pre-service Turkish Language Teachers about the Turkish provisions of the computer and internet terms are analyzed. Scanning method is used in the study. The sample of the study is formed of 240 pre-service teachers. The data was obtained with “Recognizing Turkish Correspondences of Computers and Internet Terms” scale developed by the researchers. Statistical methods such as frequency and percentage were used in the analysis of the obtained data. According to the results of the study, it was determined that the pre-service Turkish language teachers are not competent about the Turkish provisions of computer and internet terms.

Keywords: Turkish, computer, internet, computer terms, pre-service Turkish education teacher.

* Arş. Gör. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, turkolog_25@hotmail.com.

** Arş. Gör. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, mfozcan@agri.edu.tr.

Giriş

İnsanlar arasında iletişimi sağlayan dil, insanla nesne arasında ilişki kuran, gerçek dünyayı kurmaca dünyaya aktararak bir toplumun dünyayı algılama biçimini yansıtan, insanın düşünce oluşturmasını ve düşünceleri algılamasını sağlayan; çözümlenebilir insan seslerinden kurulu ve çift eklemli bir sistem (Börekçi, 2009a: 8-9) olarak tanımlanmaktadır. İnsan hayatı için vazgeçilmez olan dil, aynı zamanda ulusların varoluşu açısından da büyük bir öneme sahiptir. Dil, insan topluluklarını bir arada tutmakta, onları ulus hâline getirmekte ve ulusun varlığını devam ettirmesinde başrol oynamaktadır.

İçinde bulunduğumuz ve bilgi çağı olarak adlandırılan 21. yüzyılda bilim ve teknoloji kendini her alanda göstermekte, adeta her gün yeni bir değişim veya gelişim yaşanmaktadır. Bilim ve teknolojiye süregelen gelişmeler aynı zamanda dil üzerinde de etkili olmaya başlamıştır (Akalin, 2002: 321). Özellikle yapılan teknolojik gelişmeler ve sonrasında ortaya konan ürünler beraberinde pek çok kelime ve kelime grubunu Türk Dili'ne sokmaktadır (Alyılmaz, 1997). Bilim ve teknolojiyi üreten toplumlar ortaya koydukları ürünleri kendi dillerinde adlandırmaktadırlar. Dolayısıyla başka ülkelerin ortaya koyduğu ürünleri kendi toplumunda kullanacak olan ülkeler, bu ürünleri kendi dillerinde adlandırmalı ve halkın kullanımına sunmalıdır (Yumru, 2010: 18; Akalin, 2000). Bilim ve teknolojiye ait terimlerin genellikle yabancı kelimelerden oluşması ve bu kelimelerin zengin çağrışımlar yaptırılmamasının düşünmeye olumsuz olarak yansması Türkçe açısından en büyük sorunların başında gelmektedir (Gündoğan, 1997).

Günümüzde genel ağ ortamında, gündelik dilde kullanılmayan çok sayıda yabancı kaynaklı kelime ve terim kullanılmaktadır (Akalin, 2002: 321). Bu yabancı kaynaklı kelimeler ve terimler de genel ağ (internet) kullanıcıları tarafından benimsenmektedir (Kabadayı, 2006). Temur ve Vuruş (2009) araştırmalarında 163 kişinin genel ağda yaptıkları yazışmaları incelemiş ve çalışma sonucunda genel ağda Türkçenin özensiz kullanıldığını, Türkçenin ses özelliklerinin dikkate alınmadığını, kelime ve cümle yapılarına uyulmadığını ve yazım kurallarının ihmal edildiğini tespit etmişlerdir. Yıldırım ve Tahiroğlu (2006) tarafından yapılan bir çalışmada 782 genel ağ kullanıcısının kullandıkları takma adların %75,8'inin Türkçe olmadığını ortaya koymuştur. Ortaya çıkan bu sonuç üzerinde, yabancı dillere karşı gösterilen özentinin, Türkçeye olan güvensizliğin, yabancı bir dilin bilindiğinin gösterilmesinin ve yabancı bir dilin üstünlük sağladığının düşünülmesinin etkili olduğu düşünülebilir (Taşkın ve Üsküplü, 2004; Kabadayı, 2006).

Yiğit ve Karaduman (2011) tarafından toplam 218 öğretmen adayı ile gerçekleştirilen çalışma sonucunda öğretmen adaylarının bilgisayar terimlerinin Türkçe kullanımları konusunda

duyarlı ve bilinçli davranmadıkları ortaya konulmuştur. Yaman ve Erdoğan (2007) tarafından yapılan çalışma sonucunda ise genel ağ ortamında kullanılan yazı dilinin rastgele ve özensiz olduğu, kelimelerin yazımında kısaltmalara ve konuşma dili unsurlarına yer verildiği belirlenmiştir. Ayrıca araştırma sonucunda İngilizce kuralların ve İngilizce kelimelerin Türkçenin yapısını bozduğu ve dilde yozlaşmaya neden olduğu gözlenmiştir. Aksüt vd. (2006) tarafından 200 üniversite öğrencisinin genel ağda kullandıkları sembol ve kısaltmalar incelenmiş ve çalışma sonucunda genel ağda kullanılan kelime yapılarının İngilizce-Türkçe karışımı bir dil oluşturduğunu belirtmişlerdir. Usta ve Korkmaz (2010) tarafından yapılan çalışma sonucunda ise öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik okur-yazarlık düzeyleri arttıkça eğitim sürecinde teknoloji kullanımına yönelik olumlu tutumlarının da yükseldiği ortaya çıkmıştır.

Genel ağ, bilgiye ulaşmada kullanılan en hızlı araçtır. Elbette bu aracın etkili bir şekilde kullanımında eğitim önem kazanmaktadır. Bu aşamada öğretmenlere de büyük görevler düşmektedir (Oral, 2004). Öğretmenlerin üstlenmeleri gereken bu görevler hizmet öncesinde belirtmeli ve bu yönde eğitim verilmelidir. Türkçe öğretmeni adayları ile yapılan çalışmalar incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının okuma, yazma, konuşma ve dinlemeden oluşan dört temel beceriyi kazandırmak için bilişim teknolojilerinin kullanılmasını istedikleri (Atlı vd., 2007), öğretim teknolojilerini kullanma konusunda öz güvenlerinin yeterli seviyede olduğu (Eyüp, 2012), bilişim teknolojilerini kullanmada olumlu bir görüş sergiledikleri (Aksüt vd., 2011) ve bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutumlarının olumlu olduğu (Şahin ve Akçay, 2011) görülmektedir. Türkçe öğretmeni adayları, sadece dilin yapısını öğrenmekle yetinmemeli, ileride yetiştireceği öğrencilerde dille ilgili doğru tutum ve davranış oluşturulmasına ve dil bilincinin geliştirilmesine rehberlik etmelidir (Börekçi, 2009b). Dolayısıyla Türkçe derslerinde teknolojiye yer verecek, bilgisayarı ve bilgisayara ait terimleri kullanacak olan geleceğin Türkçe öğretmeni adaylarının terim kullanımı konusunda hassas olmaları gerekmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının günlük hayatta karşılaştıkları ve kullandıkları yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ terimlerinin Türkçe karşılıklarını bilme yeterliliklerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı kökenli genel ağ terimlerinin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı kökenli bilgisayar donanımlarına ait terimlerin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterlikleri ne düzeydedir?

3. Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı kökenli bilgisayar terimlerinin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterlikleri ne düzeydedir?
4. Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ terimlerinin kısaltmalarının Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterlikleri ne düzeydedir?
5. Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağa ait yaygın terimlerin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterlikleri ne düzeydedir?

Yöntem

Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2009: 77). Bu yöntem doğrultusunda çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ terimlerinin Türkçe karşılıklarını bilme yeterlikleri belirlenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini 2011-2012 eğitim- öğretim dönemi güz yarıyılında Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümünde öğrenimi sürdüren 205 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Tablo 1’de öğretmen adaylarının sınıflara ve cinsiyete göre dağılımlarının frekans değerleri verilmiştir.

Tablo 1: Öğretmen Adaylarının Sınıflara ve Cinsiyete Göre Dağılımları

Sınıf	Cinsiyet		Toplam
	Erkek	Kadın	
1	34	25	59
2	26	28	54
3	27	36	63
4	18	11	29
Toplam	105	100	205

Veri Toplama Aracı

Çalışmada veri toplam aracı olarak “Yabancı Kökenli Bilgisayar ve Genel Ağ Terimlerinin Türkçe Karşılıklarını Bilme Yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin ilk bölümünde öğrencilerin cinsiyet ve öğrenim görülen sınıf düzeyi gibi demografik bilgilerini ortaya koyan sorular yer alırken, ikinci bölümünde öğretmen adaylarının bilgisayar ve genel ağ kullanırken karşılaştıkları 10’u bilgisayar terimi, 10’u donanım terimi, 15’i genel ağ terimi, 5’i bilgisayar ve genel ağda kullanılan kısaltmalar ve 10’u genel terimler olmak üzere toplam 50 terime yer verilmiş ve öğretmen adaylarından terimlerin Türkçe karşılıklarını yazmaları istenmiştir. Ölçekte yer alan terimlerin seçimi konusunda öncelikle ilgili literatür taranmış ve araştırma kullanmak üzere günlük hayatta kullanımda olan bilgisayar terimleri seçilmiştir.

Terimlerin Türkçe karşılıkları için “Bilgisayar Terimleri Karşılıklar Kılavuzu” (Akalın vd., 2008) temel alınmıştır. Ayrıca, ölçekte yer alan terimler konusunda Türkçe eğitimi ve bilgisayar konularında uzman olan üç kişiden görüş alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde frekans ve yüzde gibi tanımlayıcı istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgulara başlıklar hâlinde aşağıda yer verilmiştir.

1. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Genel Ağ Terimlerinin Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Öğretmen adaylarına günlük hayatta genel ağ kullanırken karşılaştıkları 15 genel ağ teriminin Türkçesi sorulmuş ve öğretmen adaylarının bu terimlerin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterliklerine ilişkin elde edilen veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Genel Ağ Terimlerinin Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Terim	Türkçesi	n	f	%
internet	Genel ağ	205	28	14
chat	Söyleşi	205	145	71
spam	Değersiz	205	24	12
banner	Reklam bandı	205	21	10
full screen	Tüm ekran	205	65	32
homepage	Ana Sayfa	205	97	47
e-mail	elektronik mektup, e-posta, elmek	205	171	83
message	İleti	205	186	91
link	Bağ, bağlamak, bağlantı	205	68	33
administrator	Uygulayıcı	205	48	23
server	Sunucu	205	59	29
web site	Ağ Yeri	205	23	11
web browser	Ağ Gözaticısı	205	35	17
net	Ağ	205	33	16
user	Kullanıcı	205	39	19

Tablo 2’ye göre öğretmen adaylarının Türkçe karşılıklarını en çok bildikleri terimler, mesaj (%91), e-mail (%83) ve chat (%71) şeklindedir. En az bilinenler ise banner (%10), web site (%11) ve spam (%12) kelimeleridir.

2. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Bilgisayar Donanımına Ait Terimlerin Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Araştırmada öğretmen adaylarına bilgisayar kullanırken yararlandıkları bilgisayara ait parçalara ilişkin 10 donanım teriminin Türkçesi sorulmuş ve öğretmen adaylarının bu terimlerin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterliklerine ilişkin elde edilen veriler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Bilgisayar Donanımına Ait Terimlerin Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Terim	Türkçesi	n	f	%
joy stick	Oyun çubuğu, kumanda	205	39	19
mouse pad	Fare yastığı	205	14	7
cd driver	YD sürücü	205	9	4
fax modem	Belgegeçer modem	205	16	8
hard disk	Sabit disk, disk	205	46	22
flash disk	Disket	205	6	3
mouse	Fare	205	198	97
scanner	Tarayıcı	205	167	81
monitor	Gözcü, görüntü birimi, gözlemek, izlemek	205	24	12
printer	Yazıcı	205	189	92

Tablo 3' e göre öğretmen adaylarının Türkçe karşılıklarını en çok bildikleri bilgisayar donanımı terimleri, mouse (%97), printer (%92) ve scanner (%81) terimleridir. Öğretmen adaylarının Türkçe karşılıklarını en az bildikleri donanım terimleri ise, flash disk (%3), cd driver (%4) ve mouse pad (%7) şeklinde sıralanmaktadır.

3. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Bilgisayar Terimlerinin Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Araştırmada öğretmen adaylarına bilgisayar kullanırken karşılaştıkları 10 yabancı kökenli bilgisayar teriminin Türkçesi sorulmuş ve öğretmen adaylarının bu terimlerin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterliklerine ilişkin elde edilen veriler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Bilgisayar Terimlerinin Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Terim	Türkçesi	n	f	%
enter	Girmek	205	96	47
error	Hata	205	131	64
format	Biçim, biçimlemek	205	62	30
italik	Eğik	205	164	80
install	Kurmak, yüklemek	205	67	33
contrast	Karşıtlık, kontrast	205	98	48
set up	Kurmak, hazırlamak	205	86	42
zip	Sıkıştırma, sıkıştırmak	205	106	52
patch	Yama	205	62	30
delete	Silmek	205	189	92

Tablo 4' e göre öğretmen adaylarının Türkçe karşılıklarını en çok bildikleri terimler, delete (%92), italik (%80) ve error terimleri olurken, en az bilinen bilgisayar terimleri ise format (%30), patch (%30) ve install (%33) terimleri olmuştur.

4. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Bilgisayar ve Genel Ağ Kısaltmalarının Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Öğretmen adaylarına bilgisayar kullanırken karşılaştıkları 5 yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ kısaltmasının Türkçe karşılığı sorulmuş ve öğretmen adaylarının bu terimlerin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterliklerine ilişkin elde edilen veriler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Bilgisayar ve Genel Ağ Kısaltmalarının Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Kısaltma	Türkçesi	n	f	%
PC	Kişisel bilgisayar	205	16	8
CD	Yoğun disk (CD)	205	2	2
PIN	Kişisel kimlik numarası	205	1	1
WWW	Dünya çapında ağ (DÇA)	205	11	5
DVD	Sayısal çok yönlü disk (SÇD)	205	1	1

Tablo 5'e göre öğretmen adayları, yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ kısaltmalarının Türkçe karşılıklarını yeterli düzeyde bilmemektedirler. Tabloya göre en fazla bilinen kısaltma PC (%5)'dir.

5. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Bilgisayar ve Genel Ağ'a Ait Yaygın Terimlerin Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Öğretmen adaylarına 10 yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağa ait yaygın terimin Türkçe karşılığı sorulmuş ve öğretmen adaylarının bu terimlerin Türkçe karşılıklarını doğru bilme yeterliklerine ilişkin elde edilen veriler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yabancı Kökenli Bilgisayar ve Genel Ağ'a Ait Yaygın Terimlerin Türkçe Karşılıklarını Doğru Bilme Yeterlikleri

Terim	Türkçesi	n	f	%
hacker	Çökertici, korsan	205	192	94
infrared	Kızıl ötesi	205	172	84
hardware	donanım	205	35	17
software	yazılım	205	37	18
logo	Tanıtaç, ayırmaç, logo	205	13	6
demo	Tanıtım gösterisi	205	32	16
multimedya	Çoklu ortam	205	41	20
simulasyon	Benzetim, benzeştirim	205	35	17
online	Çevrimiçi	205	123	60
slow motion	Ağır çekim	205	187	91

Tablo 6'ya göre öğretmen adaylarının Türkçe karşılıklarını en çok bildikleri yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ terimleri, hacker (%94), slow motion (%91) ve infrared (%84) terimleri olurken, en az bilinen bilgisayar terimleri ise logo (%6), demo (%16), simulasyon (%17) ve hardware (%17) terimleri olmuştur.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının günlük hayatta karşılaştıkları ve kullandıkları yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ terimlerinin Türkçe karşılıklarını bilme yeterlilikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre Türkçe öğretmeni adaylarının “mesaj, e-mail ve chat” terimlerinin Türkçe karşılıklarını bilmelerinin nedeni olarak bu terimlerin Türkçe karşılıklarının günlük hayatta kullanılıyor olması gösterilebilir. Özellikle basın-yayın araçlarında ve kimi ağ yerlerinde bu terimlerin Türkçe karşılıkları kullanılmaktadır. “Banner, web site ve spam” kelimeleri en az bilinen terimler olarak sıralanmakta ve dolayısıyla bu terimler öğretmen adayları tarafından yabancı dildeki hâliyle kullanılmaktadır. Bu sorunun çözümüne yönelik olarak genel ağdaki Türkçe içerikli sayfalarda yabancı kökenli kelimelerin veya terimlerin yerine bunların Türkçelerinin türetilmesi ve kullanılması gerektiği açıktır (Kabadayı, 2006).

Öğretmen adayları özellikle günlük hayatta sıklıkla kullandıkları “flash disk ve mouse pad” gibi araçların Türkçe karşılıklarını yeterli düzeyde bilmemektedirler. Öğretmen adaylarının kullandıkları araçların Türkçelerini bilmemeleri, merak etmemeleri ve araştırmadan olduğu gibi kullanıyor olmaları, üzerinde durulması gereken önemli bir bulgudur. Yiğit ve Karaduman (2011)’in çalışmasında da sözel bölümlerde öğrenim gören öğretmen adaylarının bilişim terimlerinin Türkçe kullanımı konusunda beklenen duyarlılığa sahip olmadıkları ortaya konmuştur ve tarafımızdan ulaşılan bulguyu destekler niteliktedir.

Türkçe öğretmeni adayları, yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ kısaltmalarının Türkçe karşılıklarını yeterli düzeyde bilmemektedirler. Özellikle günlük hayatta sıklıkla kullanılan CD ve DVD gibi terimlerin Türkçelerini bilmemeleri de önemli bir bulgudur. Özsevgeç ve Yazar’ın (2012) araştırmasında da Türkçe öğretmeni adaylarının teknolojik terim farklılıkları üst düzeyde değildir. Dolayısıyla bilgisayar ve genel ağa ait kısaltmaların Türkçe karşılıklarını bilmede yeterince başarılı olamamaları bu bulguyla açıklanabilir.

Araştırmada ortaya konulan bir diğer sonuca göre de Türkçe öğretmeni adayları, “logo, demo ve simülasyon” terimlerinin Türkçe karşılıklarını yeterli düzeyde bilmemektedirler. Günlük yaşamda pek çok alanda bu kelimeler yabancı dillerden geldikleri gibi kullanılmaktadırlar. Türkçe öğretmeni adaylarının da bu terimlerin Türkçeleri yerine yabancı dildeki karşılıklarını kullandıkları ifade edilebilir. Yiğit ve Karaduman’ın (2011) çalışmasında da araştırmada yer alan toplam 218 öğretmen adayından 110’u “demo” teriminin Türkçesini kullanmamaktadır. Öğretmen adaylarının terimleri yabancı dildeki karşılıkları ile kullanmalarında bu terimlerin Türkçe karşılıklarını yeterli düzeyde bilmemelerinin de etkili olduğu söylenebilir.

Bir dilin yaşayıp gelişebilmesi açısından öncelikle konuşulması ve günlük hayatta bu dilin kullanılması gerekmektedir (Kaya, 2007). Dolayısıyla teknolojinin gelişimine paralel olarak yabancı terimlerin sürekli girişi ve bu terimlerin günlük dilde kullanılışı Türkçeye zarar vermektedir. Temur ve Vuruş’un (2009) çalışmasında Türkçeye verilen zararlar ortaya konmuştur. Özellikle kelime ve cümle yapılarına uyulmaması ve Türkçenin ses özelliklerinin dikkate alınmadan yazımı başta gelen sorunlar olarak görülmektedir. Yaman ve Erdoğan’ın (2007) çalışması da bu sonuçlarla paralellik göstermektedir. Araştırmada yabancı kökenli kelimelerin Türkçeyi bozduğu ve Türkçenin yozlaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Aksüt’ün (2006) çalışması da bu açıdan önemlidir. Araştırmada üniversite öğrencilerinin genel ağda İngilizce-Türkçe karışımı bir dil kullandıkları ortaya konmuştur. Bu çalışmada da Türkçe öğretmeni adaylarının yabancı kökenli bilgisayar ve genel ağ terimlerinin Türkçe karşılıklarını yeterli düzeyde bilmedikleri ve yapılan diğer çalışmaların sonuçlarıyla paralellik gösterdiği sonucuna

ulaşmıştır. Yapılan çalışmalar dikkate alındığında bilgisayar ve genel ağ terimlerinin Türkçe olarak kullanılması ve genel ağda Türkçe kullanımına özen gösterilmesi gerektiği açıktır. Bu konuda Türkçe öğretmen adaylarına düşen görev, "e-Türkçe" den yana bir tutum almak (Yıldırım ve Tahiroğlu, 2006) ve kullandıkları terimlerin Türkçe olmalarına dikkat etmektir.

Araştırmada elde edilen bulguların paralelinde şu öneriler sunulabilir:

1. Öğretmen adaylarını yetiştiren eğitimcilerin kullanacakları bilgisayar ve genel ağ terimlerini Türkçe olarak kullanmalı ve bu konuda öğretmen adaylarına örnek olmalıdırlar.
2. Eğitimin her kademesinde bilinçli dil kullanımı konusunda öğrenciler eğitilmeli, Türkçe öğretmeni adaylarının bu konudaki sorumlulukları ilgili eğitimciler tarafından benimsenmelidir.
3. Yabancı dilden gelen terimlerin karşılıkları ilgili kurumlar tarafından en kısa sürede verilmeli ve bu konuda titizlikle çalışılmalıdır.
4. Genel ağda yer alan sayfalarda Türkçe terim kullanımına özen gösterilerek Türkçe kullanıcılarının bu terimleri kullanması özendirilmelidir.

Kaynaklar

- ALYILMAZ, C. (1997). Teknoloji ve Dil. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 8, 33-37.
- AKALIN, S. H.(2000). Bilişim Çağı ve Türkçenin Sorunları. *2000 Yılında Türk Dilinin Sorunları Toplantısı*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi. (30 Mart 2000).
- AKALIN, Ş. H. (2002). İnternet mi, İnternet mi?. *Türk Dili Dergisi*, 604.
- AKSÜT, M., BATUR, Z. ve AVŞAR, T. (2006), Sanalca, Sanal Odalarda (İnternet) İletişim ve Türkçe. *Akademik Bilişim Konferansı*, 9-11 Şubat, Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- AKSÜT, M., ER, O., ATEŞ, S. ve BALABAN, S. (2011). Üniversite Tarih ve Türkçe Bölümü Öğrencilerinin Bilişim Teknolojilerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*, 2(2).
- ATLI, Ş., AKSÜT, M., ATAR, G. ve YILDIZ, N. (2007). Türkçe Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojilerine Yaklaşımı. *Akademik Bilişim'07 - IX. Akademik Bilişim Konferansı*, 31 Ocak - 2 Şubat, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.
- BÖREKÇİ, M. (2009a). *Türkiye Türkçesinde Yapı ve İşlev Bakımından Sözcükler*. Erzurum: Eser Ofset Matbaacılık.
- BÖREKÇİ, M. (2009b). Türk Dili Edebiyatı ve Türkçe Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi Sürecinde Dilbilim ve Türkçe Öğretimi. *Turkish Studies*, 4(3), 419-429.
- EYÜP, B. (2012). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretim Teknolojilerini Kullanmaya Yönelik Öz Güvenleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 77-87.

- GÜNDOĞAN, A. O. (1997). Bilim Dili olarak Türkçe. *Bilim Dili Olarak Türkçe" Paneli*, 13 Mayıs, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü.
- KABADAYI, O. (2006). Ağ Ortamındaki Türkçeye Genel Bir Bakış. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 91(652), 298-314.
- KARASAR, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- ORAL, B. (2004). Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanma Durumları, *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz, Malatya: İnönü Üniversitesi.
- ÖZSEVGİ, T. ve YAZAR, E. (2012). Öğretmen Adaylarının Teknolojik Terim Farkındalıklarının Belirlenmesi, *X. Ulusal Matematik ve Fen Eğitimi Kongresi*, 27-30 Haziran, Niğde: Niğde Üniversitesi.
- ŞAHİN, A. ve AKÇAY, A. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Turkish Studies*, 6(2), 909-918.
- TAŞKIN, G. ve ÜSKÜPLÜ, S. (2004). Bilişim Türkçe'si, *Akademik Bilişim 2004 Konferansı*, 11 - 13 Şubat, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- TEMUR, T. ve VURUŞ, N. (2009). İnternet (Genel ağ) Ortamında Türkçenin Kullanımına İlişkin Bir Çözümleme. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(22), 232-244.
- YAMAN, H. ve ERDOĞAN, Y. (2007). İnternet Kullanımının Türkçeye Etkileri: Nitel Bir Araştırma. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 3(2), 237-249.
- YILDIRIM, F. ve TAHİROĞLU, T. (2006). *İnternette Türkçe Kullanım Sorunları. Türkçe'nin Çağdaş Sorunları*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- YİĞİT, M. S. ve KARADUMAN, A. (2011). Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Terimlerini Türkçe Olarak Kullanmaya İlişkin Görüşleri. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 1(1), 15-23.
- YUMRU, D. (2010). Terim Üret(me)me Sorunu. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(39), 10-19.
- USTA, E. ve KORKMAZ, Ö. (2010). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Yeterlikleri ve Teknoloji Kullanımına İlişkin Algıları İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1335-1349.